film 72

SAYI : 26
EKİM

PROGRAM 16. SAYFADADIR

SİNEMATEK'İN 1972-73 GÖSTERİ TASARILARI

Önümüzdeki aylarda, yeni salonundaki ikinci yılını dolduracak olan Türk Sinematek'i 1972-73 mevsimi için üyelerinin karşısına güçlü bir programla çıkacaktır. 7 yıldır sinemaseverlere dünya sinema klasiklerinin önemli bir bölümünü, günümüz modern sinemasının da değişik ülkelerden güçlü örneklerini sunmuş bulunan Sinematek, yeni mevsimin program tasarısında klasiklere daha az, modern yapıtlara daha çok yer vermiş bulunmaktadır. Bunun nedeni sinemanın günümüzde, özellikle genç yönetmenler eliyle yeni, çağdaş boyutlara ulaşması ve sinemaseverin piyasa sinemalarında bu eserlerden çok azını, o da tesadüfen izleyebilmesidir. Sinematek'in bu mevsimki programı, klasikleri de ihmal etmeksizin, üyelerine sinemanın günümüzde ulaştığı bu yeni ve önemli boyutları yansıtmak amacını taşımaktadır.

Eylülün ikinci yarı programında yer alan ve Sinematek üyelerinin yakından tanıdığı önemli Polonyalı yönetmenlerden **Andrzej Wajda, Jerzy Kawalerowicz, Krzysztof Zanussi, Wojciech J. Has** ve **Kazimierz Kutz**'un birer ilginç filmiyle beş kısa filimden oluşan «Çağdaş Polonya Sineması Toplu Gösterisi» Sinematek'in yeni mevsimi başarılı bir açışı sayılabilir. Yeni mevsimin öteki ülke gösterileri arasında **Yugoslav Sineması Canlı-resim'leri** ve **Sovyet Cumhuriyetleri Sinemaları** dikkati çekmektedir... Canlı-resim dalında son yıllarda büyük başarı kazanan ve çeşitli uluslararası şenliklerde ödüller alan ülke sinemalarından Yugoslavya'dan «Sanjar», «Tolerencija», «Vrata», «Pymalion» gibi ilginç canlı-resim filimlerinin gösterisi tasarlanmaktadır. Sovyet Cumhuriyetleri'nden Ukrayna, Bielo Rusya, Letonya, Litvanya, Moldavya, Ermenistan, Kırgızistan, Tacikistan vb. sinemaların kendine özgü tipik örnekleri ve çeşitli uluslararası şenliklerde ödüller almış ilginç eserleri de toplu gösteriler biçiminde sunulacaktır.

Sinematek'in yeni mevsimdeki en önemli girişimi «Dünya Sinemasının Genç Öncüleri» adı altında çeşitli ülkelerin genç ve dinamik sinemacılarının birer ikişer örnekle tanıtılması olacaktır. Bu sinemacılar arasında, Brezilya sinemasının uluslararası planda en çok başarı kazanmış önemli ismi **Glauber Rocha;** Amerikan sinemasının genç kuşağının Hollywood dışında filim çeviren ve çok başarı kazanmış olan isimleri **David ve Albert Maysles** kardeşler; **D. A. Pennebaker; Richard Leacock** vb.; İtalya'da güçlü politik filimleriyle dikkati çeken **Bernardo Bertolucci,** bayan **Liliana Cavani, Damiano Damiani** vb.; Batı Almanya'dan **Jean-Marie Straub, Alexander Kluge** vb. gibi önemli genç kuşak yönetmenleri; Fransa'dan **Jean-Luc Godard;** sinemasını tanımadığımız Afrika ülkeleri arasında da Senegal'den **Ousman Sembene;** Cezayir'den **Muhammed Lahtar Hamina** gibi Cannes şenliklerinde dikkati çekmiş yönetmenler bulunmaktadır. Bu yönetmenlerden her yeni filmiyle büyük tartışmalar yaratan eski Fransız yeni-dalga'cısı Jean-Luc Godard'ın, gerek ülkemizde çok az sayıda filmi gösterilmiş olması, gerekse de filimlerinin taşıdığı değişik boyutlar yönünden bir toplu gösteriyle ayrıca tanıtılması programlanmıştır. Toplu gösteri'de **Godard'ın** «Vivre Sa Vie», «Bande à Part», «Alphaville», «Pierrot le Fou», «Made in U.S.A.», «Deux ou Trois Choses Que je sais d'Elle», «Week-End» gibi çeşitli eğilimlerini yansıtan tipik filimleri yer alacaktır.

Sinematek, önümüzdeki mevsim, Godard gibi, değişik ülkelerin önemli bazı sinemacıları üzerine başka toplu gösteriler de düzenleyecektir. Bu sinemacılar arasında Japon **Yasujiro Ozu,** İtalyan **Marco Ferreri** gibi Türkiye'de hiç filimleri gösterilmemiş; Hintli **Satyajit Ray,** Macar **Zoltan Fabri** ve Belçikalı **André Delvaux** gibi kimi filimleri Sinematek'de gösterilmiş; Amerikan sineması eski kuşağından **Frank Capra** gibi yenilerin pek tanımadığı, **Stanley Kubrick** gibi az tanınan çok önemli yönetmenler bulunmaktadır.
Yasujiro Ozu, Mizoguchi ve Kurosawa'nın yanında Japon sinemasının değeri geç anlaşılmış büyük yönetmenlerinden sayılmaktadır. Sinematek, bu yönetmenin 1950'den ölümü olan 1963'e kadar çevirdiği «Late Spring», «The Munakata Sisters», «Early Summer», «Tokyo Story», «Late Autumn», «An Autumn Afternoon» gibi en ilginç yapıtlarını üyelerine sunacaktır... İtalyan **Marco Ferreri** de yeni yeni önem kazanan ve çok az filim çevirmesiyle tanınan bir orta kuşak yönetmenidir Özellikle son filimleri çok tutulan Ferreri'nin «El Cochecito», «Ape Regina», «Marcia Nuziale», «Dillinger e morto», «L'Udienza» gibi ilginç filimleri bu toplu gösteride yer alacaktır.

Önceki yıllarda Sinematek'de ünlü «Apu Üçlemesi» sunulan Hint yönetmeni **Satyajit Ray**'ın sonraki filimleri «Mahanagar», «Charulata», «Kapurush», «Days and Night in the Forest», «The Adventures of Goopy and Bagda» ve «Siddharta and the City» de yeni toplu gösteride yer alacaktır. Aynı şekilde önemli Macar yönetmeni **Zoltan Fabri**'nin de yeni filimleri eskileriyle birlikte gösterilecektir. **André Delvaux** Toplu Gösterisi'nde ise yönetmenin «Kafası Kazınmış Adam», «Bir Gece, Bir Tren» ve «Bray'da Randevu» adlı üç değişik filmi sunulacaktır.

Frank Capra'ya ayrılacak toplu gösteride, yönetmenin özellikle 1930'lardaki başarılı yapıtları sunulacak ve «It Happened One Night», «Mr. Deeds goes to Town», «You Can't Take it with You» gibi en ünlü yapıtlarıyla «Why We Fight» (Neden Savaşıyoruz) adlı belge filmi dizisinden birkaç yapıtı gösterilecektir. **Stanley Kubrick** Toplu Gösterisi'nde ise yönetmenin «Killer's Kiss», «Dr. Strangelove», «2001 A Space Odyssey» ve «A Clockwork Orange» adlı filimleri daha önce Türkiye'de gösterilmiş yapıtlarıyla birlikte sunulacaktır.

Sinematek, önümüzdeki mevsimde bir de Amerikan western türünün, başlangıcından bugüne kadar çevrilmiş en önemli örneklerini içine alacak antolojik bir toplu gösterisini yapmayı tasarlamıştır. Bu toplu gösteride de **Ford**'dan **Peckinpah**'a, **Wellman**'dan **Boetticher**'ye, **Hawks**'dan **Anthony Mann**'e kadar çeşitli western ustalarının yapıtları yer alacaktır.

Sinematekin 1972-73 mevsimi programları, bu tasarıları zenginleştirecek çeşitli sürpriz gösterilerle zenginleşecek; ayrıca her ay eskisi gibi ilginç konferanslar ve sergiler düzenlenecektir. Sinematek'in yeni gösteri mevsiminde gerçekleştireceği önemli bir konu da her hafta çocuk üyeler için düzenlenecek **«ÇOCUK SİNEMASI»** seansları olacaktır. Bu seanslar çocuk seyircileri piyasanın kötü serüven filimlerinin etkisinden kurtarmak ve onları geleceğin bilinçli sinema seyircisi olarak hazırlamak amacını taşımaktadır. Bu seanslarda Şarlo, Laurel-Hardi, Harold Lloyd gibi ünlü güldürü sanatçılarının filimleri, çeşitli ülkelere ait canlı-resim filimleri, Jules Verne, Mark Twain gibi yazarlardan uyarlanmış serüven filimleri, doğayla deniz dibiyle ilgili eğitici ve eğlendirici belge filimleri, sirk, bale vb. filimleri ve kahramanları çocuk olan konulu filimler sunulacaktır. Sinematek'in «Çocuk Sineması» gösterileri ekim ayında başlamaktadır.

ÜYELERİMİZİN DİKKATİNE

Sinematek üyelerinin üyelik ödentilerinin büyük bölümü bildiğiniz gibi ekim ya da kasım ayında sona ermekte, ödentilerin yenilenmesi gerekmektedir. Gene bildiğiniz gibi bu aylarda üyelerimiz genellikle yenileme işlerini son günlere bıraktıklarından üye işlemleri servisimiz güçlükle karşılaşmakta, üyelerimiz de bekleyerek vakit kaybetmektedirler. Bu nedenle, yaz aylarında gösterilerini aralıksız sürdüren Sinematek'in özellikle önem verdiği ve dört seans gösterilerin başladığı yeni programlarını düzenli izlemek isteyen üyelerimizin yenileme işlemini son güne bırakmadan yaptırmaları bizi sevindirecek, kolaylık sağlayacaktır.

Öbür yandan eylül dergimizde sizlere duyurduğumuz **«Çocuk Gösterileri»** bu sayıda yayınlanan programdan anlaşılacağı gibi ekim ayında başlamaktadır. Bu gösterilere katılmak isteyen çocuklarımızın da kayıtlarını kısa zamanda yaptırmaları gerekiyor. Çünkü bu seanslar sınırlı sayıda yapılabileceğinden kayıtlar da sınırlı tutulacaktır.

Saygılarımızla.

Türk Sinematek'i

FİLİM GÖSTERİLERİ /

MODERN KLASİKLER /

— **KANLI MEYDAN / BLOOD AND SAND / Rouben Mamoulian 1941** (Ünlü Amerikalı yönetmen Mamoulian'ın ikinci renkli yapıtı «Kanlı Meydan»ın konusu ünlü yazar Blasco Ibanez'in bir romanından alınmıştır. Fakir bir çocuk olan Juan'ın büyüyüp ünlü bir matador oluşu, yükselişi ve ardından çöküşünün öyküsüdür anlatılan. Juan'ın dünyası kadınlı erkekli çeşitli kişileri de peşisıra karşımıza getirecek, Mamoulian, bu dünyadan kendine özgü bir havası olan, değişik, melodramatik öğelerini her an hissettiren bir sinema çıkaracaktır. Mamoulian'ın sinemasında kendi deyişiyle Murillo, Goya, Velasquez, El Greco, Titian ve Sorolla'nın etkisi vardır. Türkçe. Oy. / Tyrone Power, Rita Hayworth, Linda Darnell, Anthony Quinn, John Carradine.)

— **PERDE AÇILIYOR / ALL ABOUT EVE / Joseph Leo Mankiewicz 1950** (Aktris Eve, başarılı bir yazarın karısı tarafından Bette Davis'e tanıştırılır. Onun güvenini kazandıktan sonra da rakibi olur ve sonunda üstün gelir. Hollywood'un oyuncular çevresini geleneksel ama çok akıllıca ele alan bu filimde en önemli rolü oynayan Bette Davis, yıldızlık meşalesini Eve rolünü canlandıran Anne Baxter'e devreder. Bette Davis bu oyunundan ötürü Cannes şenliğinde en iyi oyuncu seçilmiştir. Ancak Anne Baxter de bir süre sonra, filimde akıllı figüran rolünü oynayan hiç tanınmamış bir artist'e, Marilyn Monroe'ya kaptıracaktır. Mankiewicz'in bu filmi türünün en önemli yapıtları arasında sayılmakta modern klasikler arasında özel bir yer tutmaktadır. İngilizce. Oy. / Bette Davis, Anne Baxter, George Sanders, Celeste Holm, Marilyn Monroe. Süresi / 115 dakika.)

— **KAYBOLMUŞ ADAM / DER VERLORENE / Peter Lorre 1951** (Ünlü oyuncu Peter Lorre'un yönetmen olarak Almanya'da yaptığı ve daha önce oyuncu olarak çalıştığı büyük filimlerin atmosferini yakalamaya çalıştığı bir deneme... Öykü 2. Dünya Savaşı sırasında geçmektedir. Bir tıp bilgini nişanlısını öldürür. Bu bir bakıma bir kıskançlık cinayetidir. Öte yandan cinayeti bir başka adamın bir çeşit büyü sayılabilecek etkisi altında bulunduğu için işlemiştir. Doktorun çalışmaları ise Büyük Reich için çok önem taşır. Bu yüzden Gestapo gerçeği bildiği halde onu serbest bırakır. Bu ci-

nayetin ardından bir ikincisi gelir. Çünkü bilgin artık kendisini güvenlik içinde hissetmektedir. Bu kez bombardıman cinayetin izlerini siler... Savaşın sonunda bilgini evini kaybetmiş insanların yaşadığı bir kampta görürüz. Bilgin, bu kampta, kılık değiştirip kimliğini gizleyen savaş suçlularından birini keşfeder. Bir süre sonra bu kişinin kendini cinayete sürükleyen o bilinmez kişi olduğunu bulur. Onu öldürür ve intihar eder... Lorre'un filmi 1930'ların Alman gerçekçi akımının izlerini taşımaktadır. Oy. / Peter Lorre, Renate Mannhardt, Karl John, Lotte Rausch, Johanna Hofer. Süresi / 98 dakika.)

— **KADER BAĞLAYINCA / THE DEFIANT ONES / Stanley Kramer 1957** (Yapımcı-yönetmen Stanley Kramer'in en iyi filmi sayılan «Kader Bağlayınca» ırkçılık temasını işlemektedir. Birbirine zincirle bağlı biri siyah öteki beyaz iki kaçak mahkûmun serüvenlerini anlatan Kramer, biraz şematik ve hissî durumlara bağlı olmasına rağmen ırkçılığa karşı bir tavır alabilmiş sayılır. Oyuncuların oyunları da övgüye değer. İngilizce. Oy. / Sidney Poitier, Tony Curtis, Süresi / 97 dakika.)

— **OYUN / GRA / Jerzy Kawalerowicz 1969** (Jerzy Kawalerowicz bu filminde, «Meleklerin Joanna Anası» ve «Firavun»da kaynak olarak yararlandığı ve kendisine Avrupa'nın en seçkin yönetmenlerinden biri sayılma olanağını kazandıran tarihsel konuları bir yana bırakmıştır. Daha önceki filimlerine bir dönüşle, Venedik Şenliği ödülünü kazanan «Gece Treni»ndeki anlatımını hatırlatan özel bir dramı içtenlikle vermeyi denemiştir. Karşılıklı bir anlaşmaya varabilmek için boşuna uğraşıp didinen iki kişinin psikolojik dramları, çağdaş uygarlıkla felsefi perspektiflerin karışımından örülmüş bir arka planda verildiği için, öykü iki kişinin sınırlarını aşıp daha büyük boyutlar kazanmaktadır. Filmin baş kadın oyuncusu Lucyna Winnicka aynı zamanda yönetmenin eşi olup, oynadığı rolü büyük bir başarı ile canlandırmaktadır.

Malgorzata, olgun ve mesleği olan mimarî sanatında çok başarılı bir kadındır. Kocası, Karol, katı düşüncelere sahip, görünüşe büyük önem veren ve aynı zamanda önemli sorumlulukları olan bir mevkie sahip bir kişidir. Oniki yıldan beri evli oldukları halde, bu evliliğin temelinde yatan bunalım, Karol'un kısa bir yolculuğu sırasında birdenbire patlak verir. Karol, Malgorzata'nın arkadaşı olan Joachim'le olan ilişkisini kıskanır, ama bu aslında bir bahaneden başka bir şey değildir. Çift, uzun süreden beri

birbirlerinin bencilliğini yıkmaya çalışan bir oyunu sürdürmektedir. Bu oyun süresince de yalnızlıktan ölümden, yaşlanmaktan ve çevrelerindeki yabancılaşmış dünyada tek başlarına kalmaktan duydukları korkuyu açığa vururlar. Bu duygular, Malgorzata'nın bir av partisinde geçirdiği histeri krizinde, Varşova eteklerindeki bir köy düğününde saklanarak kayboluşunda ve rastgele bir delikanlının kollarına atılarak hem kendi yaşamından hem de kendisinden kaçmayı deneyişinde en çarpıcı biçimde ortaya çıkar. Bir süre sonra evli çift, aralarındaki birliği yenilemek için bir atılım yaparlar. Ama boşuna. Görürler ki gerçek bir anlaşma mümkün değildir. Yapabilecekleri tek şey maskelerini takarak oyuna devam etmektir. Renkli. İngilizce altyazılı. Oy. / Lucyna Winnicka, Gustaw Holubek, Jan Machulski. Süresi / 94 dakika.)

— **KARA TOPRAĞIN TADI / SOL ZIEMİ CZARNEJ / Kazimierz Kutz 1969** (Filmin konusu Yukarı Silezya'da 1920'lerde başgösteren ikinci Polonya ayaklanması sırasında geçer. Alman işgali altındaki Silezya'da, madencilerin, köylülerin ve yedi oğullu bir babanın da içinde bulunduğu bağımsızlık taraftarı bir grup isyancının ve de bir Silezya ailesinin nasıl parçalandığını anlatır filim. Filmin başkişisi en küçük oğul olan Gabriel'dir. Babasının iznini alarak yeraltı grubuna katılır. Daha sonraki olaylar bize, Gabriel'in gözünden verilir. Altı gün süren ayaklanma sırasında biz de onun deneylerinden geçerek bir delikanlıyı bir erkek yapan birdönüşümü izleriz. Gabriel, kendi kişiliğinde tüm insanlığı yansıtan, üzeri henüz yazılmamış beyaz bir kâğıt gibidir. O sırada Silezya, halkın Polonya ile birleşmek isteğine rağmen Alman işgali altındaydı. Oysa altı yüz yıldan beri Polonya'yı anavatan olarak tanıyan Silezyalılar için bu durum ölümden de kötüydü. Bu yüzden bütün bir halk silaha sarılmıştı. Gabriel'in öyküsü de bunlardan biridir. Polonya sinemasının başarılı orta kuşak sinemacılarından Kazimierz Kutz, bu öyküyü iyi bir sinema diliyle perdeye getirmektedir. Renkli. Geniş ekran. Fransızca altyazılı. Oy. / Olgierd Lukaszewicz, Jan Englert, Bernard Krawcyzk, Daniel Olbrychski. Süresi / 106 dakika.)

— **DUVARIN ARDINDA / ZA SCIANA / Krzysztof Zanussi 1971** (Sinema-) tek üyelerinin Kristal Yapılar adlı çok ilginç eseriyle tanıdıkları Zanussi, Polonya sinemasının genç yönetmenleri arasında dünya çapında tanınan tek önemli isimdir. Zanussi, bu filminde de daha öncekilerde olduğu gibi çağdaş Polonya toplumunun bir kesiti içinde yer alan kişisel sorunlara eğiliyor. Bu sorunları deşerek hem kendi toplumunu hem de insanın evrensel

yapısını açıklayan sonuçlara ulaşıyor. Zanussi'nin bu filminde anlatılan iki gencin öyküsüdür. Aynı büyük blok apartmanın bitişik dairelerinde oturan bu iki genç insandan biri Jean'dır. Üniversitenin kimya bölümünde asistandır. Bütünüyle işine dalmış, çevresiyle hemen hemen bütün ilişkisini yitirmiştir. Bir gün rastlantılar genç adamı komşularından bir genç kızın, Anna'nın özel, sıkıntılar ve karmaşalar içindeki yaşantısıyla yüzyüze getirir. Genç kız da asistandır. Üniversitenin biyoloji bölümünde. Anna'nın sinirleri çok bozuktur. Çıldırmaya iki adım uzaklıktadır. Başarısızlıklar, özellikle mesleki alandaki sıkıntılar sinirlerini adamakıllı yıpratmıştır. Yeni bir yaşantıyı kurmak, hayata yeniden başlamak, yeni amaçlar edinmek son derece güçtür onun için.

Jean'ın da çalıştığı enstitüde kendini tatmin edecek bir iş bulabilmek için yaptığı son teşebbüs te başarısız kalınca Anne, Jean'ı odasına çağırır. Sözde ona hazırladığı tezi gösterecektir. Aslında kimseden bulamadığı desteği, ilgiyi Jean'dan beklemektedir. Ama bu tür bir kişisel ilgi doğsun diye giriştiği bütün yakınlık teşebbüsleri gülünç durumlara dönüşür. Jean, genç kızın çabasını kolaylaştırıcı hiçbir şey yapmaz. Bütün isteği bir an önce işine, çalışmasının başına dönmektir. Sonunda Anna'nın zayıf sinirleri boşanır. Ondan ilgi beklediğini, kendisini kucaklamayı istediğini açıkça söyler. Ama boşunadır.

Gece, Anna kendni öldürmeye teşebbüs eder. Jean haberi duyunca altüst olur. Kızın duygularına cevap vermeye karar verir. Ama artık çok geçtir. Genç kızın artık ona ihtiyacı yoktur. Genç adam yeniden kendi dört duvarı arasına kapanır. Yaşamasının kesinlikle çizilmiş dört duvarı arasına. 1971 yılında Bergamo uluslararası şenliğinin büyük ödülünü kazanan filim, hem Zanussi'nin hem de Polonya sinemasının son yıllardaki en büyük başarılarından biridir. Fransızca altyazılı. Oy. / Maja Komorowska, Zbigniew Zapasiewicz. Süresi / 60 dakika.)

-- VANYA DAYI / UNCLE VANYA / Andrey Mihalkov - Konçalovski 1972
(Bu çok yeni Çehov uyarlaması, yazarın önemli oyunlarından birinin genç kuşak Sovyet yönetmenlerinden Konçalovski'nin imzasıyle perdeye aktarılmasıdır. Konçalovski alışagelmiş tiyatro uyarlamalarını aşıp devrim öncesini yansıtan dökümanterlerden de yararlanarak modern bir sinema diline ulaşıyor. Çehov karakterleri sahnedeki geleneksel görüntülerinden kopmuş, sıyrılmış olarak çıkıyorlar karşımıza. Sahnedeyken geleceğe karşı ka-

ramsarlığını sayıp döken Dr. Astrov, perdede içindeki yaşadığı çağı eleştirerek umutsuzluğunu kendi ortamına yöneltiyor. Yönetmen, Çehov'un klasiğini böylesine yeni bir yaklaşımla işlerken yazarı da kendi kişiliğinden koparıp atmıyor. Filmin gerçek başarısı da burada olsa gerek. Renkli. Oy. / Sergey Bondarçuk, Innokenti Smoktunovski, Irina Kupçenko, Irina Miroşniçenko, Vladimir Zeldin. Süresi / 100 dakika kadar.)

— **DON KİŞOT / DON QUIXOTE / Grigori Kozintsev 1957** (Kozintsev'in, yani Hamlet ve Kral Lear'in büyük ustasının Don Kişot'u, George Sadoul'a göre Cervantes'in ünlü eserinin uygulamaları arasında en iyisi. [Öbür uyarlamalar arasında dikkati çekenler: G. W. Pabst / 1923, Zecca / 1905, Emile Cohl / 1909, Camille de Norlhon / 1912, Edward Dillon / 1915, Lauritzen / 1926.]

Filmin konusu Cervantes'in eserine uygun bir biçimde düzenlenmiştir. Önemli ayrım Sancho'nun kişiliğinde görülmekte, Kozintsev, gezgin şövalyenin bu ayrılmaz dostunu romandakinden daha değişik bir kişilikle canlandırmaktadır. Filmin dış sahnelerinin çekildiği Kırım'ın kuru, sert görüntüsü Don Kişot İspanyasını büyük bir bağlılıkla canlandırmakta, özellikle Kozintsev'in renkleri ve anlatımı Velasquez'in tablolarının koyu tonlarının derin özelliklerini taşımaktadır. Uyarlama alanında gerçekten başeserler veren Kozintsev'in bu ünlü filmi de aynı değer ve ustalığı getirmektedir. Filmin önemli bir yönü de «Korkunç İvan» ve «Aleksandr Nevski» filimlerinin büyük aktörü Nikolay Çerkasof'un Don Kişot'u canlandırmasıdır. Oy. / Nikolay Çerkasof, Talubeyev, S. Birman, Maximov. Süresi / 150 dakika kadar.)

4. ALTIN KOZA ŞENLİĞİ FİLİMLERİ /

— **BABA / Yılmaz Güney 1971** (Renkli. Sen. / Yılmaz Güney. Gör. / Gani Turanlı. Oy. / Yılmaz Güney, Müşerref Tezcan, Yıldırım Önal, Kuzey Vargın, Nedret Güvenç, Ender Sonku. Yapım / Akün Film.)

— **IRMAK / Lütfi Ö. Akad 1972** (Renkli. Sen. / Lütfi Ö. Akad. Gör. / Ali Uğur. Oy. / Serdar Gökhan, Aysun Güven, Kadir Savun, Danyal Topatan, Osman Alyanak, Ali Şen, Muazzez Kurdoğlu. Yapım / Saltuk Film.)

— **KADIN YAPAR / Zeki Ökten 1972** (Sen. Mahmut Dedehayır. Gör. / Özdemir Öğüt. Oy. / Fatma Karanfil, Aytaç Arman, Gül Tener, Ali Şen, Zafer Önen, Kayhan Yıldızoğlu. Yapım / Dede Film.)

— **KARA DOĞAN / Yılmaz Duru 1972** (Renkli. Sen. / Sabah Duru. Gör. / Ali Uğur. Müz. / Yılmaz Duru. Oy. / Serdar Gökhan, Müşerref Tezcan, Kadir Savun, Müşfik Kenter, Ali Şen, Tufan Giray, Elif Ozangil, Muazzez Kurdoğlu. Yapım / Saltuk Film.)

— **KARA GÜN / Bilge Olgaç 1972** (Renkli. Eser / Tarık Dursun K. Sen. / Bilge Olgaç. Gör./ Özdemir Öğüt. Oy. / Kadir İnanır, Arzu Okay, Ahmet Mekin, Aşık İhsanî, Muhterem Nur, Yavuz Özhan. Yapım / Çağ Film.)

— **SAHTEKÂR / Ertem Göreç 1971** (Renkli. Sen. / Volkan Kayhan. Gör. / Orhan Kapkı. Oy. / Yılmaz Güney, Sevda Karaca, Birtane Altınel, Yıldırım Önal, Atıf Kaptan, Yeşim Yükselen, Müşerref Çapın. Yapım / Birlik Film.)

— **ÜÇ ARKADAŞ / Memduh Ün 1971** (Yapımcı-yönetmen M. Ün filmini vermediğinden gösterilemeyecek.)

— **VUKUAT VAR / Nejat Saydam 1972** (Renkli. Eser / Orhan Kemal. Sen. / Nejat Saydam. Gör. / Melih Sertesen. Oy. / Türkân Şoray, Kartal Tibet, Suphi Tekniker, Aytaç Arman, Erdoğan Seren, Zühal Üstüntaş. Yapım / Acar Film.)

— **YARALI KURT / Lütfi Ö. Akad 1972** (Renkli. Sen. / Selim İleri. Gör. / Gani Turanlı. Oy. / Cüneyt Arkın, Şükran Yanakoğlu, Ahmet Mekin, Güzin Özipek, Osman Alyanak, Kerem Yılmazer, Turgut Savaş, Kâmuran Usluer. Yapım / Erman Film.)

— **ZEHRA / Yücel Çakmaklı 1972** (Renkli. Sen. / Vural Pakel. Gör. / Necati İlktaç. Oy. / Hülya Koçyiğit, Ediz Hun, Yalçın Gülhan, Suzan Avcı, Hulûsi Kentmen, Atıf Kaptan, Nilgün Özhan. Yapım / Elif Film.)

CLAUDETTE COLBERT'E SAYGI GÖSTERİLERİ /

—**KAHRAMAN KADIN / THREE CAME HOME / Jean Negulesco, 1950** (Türkçe. Oy. / Claudette Colbert, Patric Knowles, Sessue Hayakawa.)

— **VÂDİDE SEVİŞENLER / PARRISH / Delmer Daves, 1961** (Türkçe altyazılı. Renkli. Oy. / Claudette Colbert, Troy Donahue, Karl Malden.)

(Bu ay içinde ülkemizi ziyarete gelecek olan ünlü Amerikalı aktris Claudette Colbert'i Sinematek de iki filmiyle karşılamaktadır... 1905 de Paris'

te doğan Colbert, sekiz yaşında ailesiyle Amerika'ya gitti. New York Sanat Okulu'nda okudu. Broadway'de dekoratris olarak çalıştı. Sonra tiyatro oyunculuğuna, nihayet sinemaya geçti. Sessiz sinema döneminin son yıllarında filim çevirmeye başlayan Colbert, Capra, Lubitsch, Cukor, Ford gibi önemli yönetmenlerin yapıtlarında oynadı. Bugüne kadar 60'ın üstünde filimde rol aldı.)

AMERİKAN BALE FİLİMLERİ TOPLU GÖSTERİSİ /

(Bu toplu gösteride Amerikan balesi üstüne yapılmış çeşitli kısa filimler sunulacaktır.)

İLK GÖSTERİ DİZİSİ /

— **KADIN AFFETMEZ / THE BEGUILED / Donald Siegel 1970** (Renkli. Türkçe altyazılı. Oy. / Clint Eastwood, Geraldine Page, Elizabeth Hartman.) Eylülde gösterildi.

— **ŞERLOK HOLMES / THE PRIVATE LIFE OF SHERLOCK HOLMES / Billy Wilder 1970** (Renkli. Geniş ekran. Türkçe altyazılı. Oy. / Robert Stephens, Colin Blakely, Christopher Lee, Geneviève Page, Tamara Tumanova. Süresi / 125 dakika.) Eylülde gösterildi.

— **KUMAR VE ÖLÜM / FIVE CARD STUD / Henry Hathaway 1968** (Renkli. Türkçe altyazılı. Oy. / Dean Martin, Robert Mitchum, Roddy McDowall, Inger Stevens. Süresi / 103 dakika.)

— **İTALYAN USULÜ SOYGUN / THE ITALIAN JOB / Peter Collinson 1969** (Renkli. Geniş ekran. Türkçe altyazılı. Oy. / Michael Caine, Noel Coward, Raf Vallone, Rossano Brazzi, Maggie Blye. Süresi / 100 dakika.

— **İKİLİ OYUN / JUSTINE / George Cukor 1969** (Renkli. Geniş ekran. Türkçe altyazılı. Oy. / Anouk Aimée, Dirk Bogarde, Michael York, Anna Karina, John Vernon, Philippe Noiret. Süresi / 116 dakika.)

— **VALDEZ GELİYOR / VALDEZ IS COMING / Edwin Sherrin 1970** (Renkli. Türkçe altyazılı. Oy. / Burt Lancaster, Susan Clark, Jon Cypher, Frank Silvera. Süresi / 90 dakika.)

— **PETROLCÜLER / LES PETROLEUSES / Christian Jaque 1971** (Renkli. Türkçe altyazılı. Oy. / Brigitte Bardot, Claudia Cardinale, Michael J. Pollard, Micheline Presle.)

ÇOCUK SİNEMASI GÖSTERİLERİ /

— **LAUREL-HARDİ ARAMIZDA / THE FOURTHER PERILS OF LAUREL HARDY** / Derleme

— **1001 GECE MASALLARI / 1001 ARABIAN NIGHTS** / Jack Kinney 1957

— **KÜÇÜK KAMBUR AT / THE LITTLE HUNCH HORSE** / Bale filmi 1962

— **CANLI RESİM FİLİMLERİ**

KONFERANS /

— 9 Pazartesi 18.00'de **POLONYA SİNEMA AFİŞLERİ VE GRAFİK SANATI / Mengü Ertel**

SERGİ /

— **POLONYA SİNEMA AFİŞLERİ SERGİSİ / 10 - 25 Ekim**

---

yeditepe

Sanatseverin elden düşürmediği dergidir.

P.K. 77
İSTANBUL

EKİM

3 Salı	/14.00 - 19.00/	**VUKUAT VAR** / Nejat Saydam
	/16.30 - 21.30/	**SAHTEKÂR** / Ertem Göreç
4 Çarşamba	/14.00 - 19.00/	**BABA** / Yılmaz Güney
	/16.30 - 21.30/	**KARA DOĞAN** / Yılmaz Duru
5 Perşembe	/14.00 - 19.00/	**IRMAK** / Lütfi Ö. Akad
	/16.30 - 21.30/	**KADIN YAPAR** / Zeki Ökten
6 Cuma	/ 14.00 /	**KARA TOPRAĞIN TADI** / **SOL ZIEMI CZARNEJ** / Kazimierz Kutz 1969
	/16.30 - 19.00/	**KARA GÜN** / Bilge Olgaç
	/ 21.30 /	**İKİLİ OYUN** / **JUSTINE** / George Cukor 1969
7 Cumartesi	/ 14.00 /	**DUVARIN ARDINDA** / **ZA SCIANA** / Krzysztof Zanussi 1971
	/16.30 - 19.00/	**YARALI KURT** / Lütfi Ö. Akad
	/ 21.30 /	**İTALYAN USULÜ SOYGUN** / **THE ITALIAN JOB** / Peter Collinson 1969
8 Pazar	/ 10.30 /	**ÇOCUK SİNEMASI** / **LOREL HARDİ ARAMIZDA** / Derleme
	/14.00 - 21.30/	**KARA TOPRAĞIN TADI** / **SOL ZIEMI** / **CZARNEJ** / Kazimierz Kutz 1969
	/16.30 - 19.00/	**ZEHRA** / Yücel Çakmaklı
9 Pazartesi	/ 18.00 /	**KONFERANS** / **POLONYA SİNEMA AFİŞLERİ VE GRAFİK SANATI** / Mengü Ertel
10 Salı	/14.00 - 19.00/	**VADİDE SEVİŞENLER** / **PARRISH** / Delmer Daves 1961
	/16.30 - 21.30/	**KAHRAMAN KADIN** / **THREE CAME HOME** / Jean Negulesco 1950
11 Çarşamba	/ 14.00 /	**ÇOCUK SİNEMASI** / **LOREL HARDİ ARAMIZDA** / Derleme
	/ 19.00 /	**KAHRAMAN KADIN** / **THREE CAME HOME** / Jean Negulesco 1950
	/16.30 - 21.30/	**VADİDE SEVİŞENLER** / **PARRISH** / Delmer Daves 1961

12 Perşembe	/14.00-16.30-21.30/	**OYUN** / **GRA** / Jerzy Kawalerowicz 1969
	/ 19.00 /	**KUMAR VE ÖLÜM** / **FIVE CARD STUD** / Henry Hathaway 1968
13 Cuma	/14.00-16.30-21.30/	**DUVARIN ARDINDA** / **ZA SCIANA** / Krzysztof Zanussi 1971
	/ 19.00 /	**VALDEZ GELİYOR** / **VALDEZ IS COMING** / Edwin Sherrin 1970
14 Cumartesi	/ 14.00 /	**OYUN** / **GRA** / Jerzy Kawalerowicz 1969
	/16.30-19.00-21.30/	**PERDE AÇILIYOR** / **ALL ABOUT EVE** / Joseph Leo Mankiewicz 1950
15 Pazar	/ 10.30 /	**ÇOCUK SİNEMASI** / **1001 GECE MASALLARI** / Canlı-resim filmi
	/14.00 - 19.00/	**PERDE AÇILIYOR** / **ALL ABOUT EVE** / Joseph Leo Mankiewicz 1950
	/16.30 - 21.30/	**KADER BAĞLAYINCA** / **THE DEFIANT ONES** / Stanley Kramer 1957
17 Salı	/14.00 - 19.00/	**KADER BAĞLAYINCA** / **THE DEFIANT ONES** / Stanley Kramer 1957
	/16.30 - 21.30/	**PERDE AÇILIYOR** / **ALL ABOUT EVE** / Joseph Leo Mankiewicz 1950
18 Çarşamba	/ 14.00 /	**ÇOCUK SİNEMASI** / **1001 GECE MASALLARI** / Canlı-resim filmi
	/ 19.00 /	**KANLI MEYDAN** / **BLOOD AND SAND** / Rouben Mamoulian 1941
	/16.30 - 21.30/	**KADER BAĞLAYINCA** / **THE DEFIANT ONES** / Stanley Kramer 1957
19 Perşembe	/Bütün seanslar/	**AMERİKAN BALE FİLİMLERİ**
20 Cuma	/14.00-16.30-21.30/	**KANLI MEYDAN** / **BLOOD AND SAND** / Rouben Mamoulian 1941
	/ 19.00 /	**PETROLCÜLER** / **LES PETROLEUSES** / Christian Jaque 1971
21 Cumartesi	/Bütün seanslar/	**VANYA DAYI** / **UNCLE VANYA** / Andrey Mihalkov - Konçalovski 1972

22 Pazar	/ 10.30 /	**ÇOCUK SİNEMASI / KÜÇÜK KAMBUR AT** / Bale filmi
	/Bütün seanslar/	**AMERİKAN BALE FİLİMLERİ**
24 Salı	/14.00 - 16.30/	**VANYA DAYI / UNCLE VANYA** / Andrey Mihalkov - Konçalovski 1972
	/ 19.00 /	**DON KİŞOT / DON QUIXOTE** / Grigori Kozintsev 1957
25 Çarşamba	/ 14.00 /	**ÇOCUK SİNEMASI / KÜÇÜK KAMBUR AT** / Bale filmi
	/16.30-19.00-21.30/	**KAYBOLMUŞ ADAM / DER VERLORENE** / Peter Lorre 1951
26 Perşembe	/14.00 - 19.00/	**KAYBOLMUŞ ADAM / DER VERLORENE** / Peter Lorre 1951
	/16.30 - 21.30/	**KANLI MEYDAN / BLOOD AND SAND** / Rouben Mamoulian 1941
27 Cuma	/14.00 - 19.00/	**DON KİŞOT / DON QUIXOTE** / Grigori Kozintsev 1957
28 Cumartesi	/ 14.00 /	**DON KİŞOT / DON QUIXOTE** / Grigori Kozintsev 1957
	/19.00 - 21.30/	**VANYA DAYI / UNCLE VANYA** / Andrey Mihalkov Konçalovski 1972
29 Pazar	/ 11.00 /	**ÇOCUK SİNEMASI / CANLI RESİM FİLİMLERİ** / Derleme
	/ 14.00 /	**DON KİŞOT / DON QUIXOTE** / Grigori Kozintsev 1957
	/19.00 - 21.30/	**KANLI MEYDAN / BLOOD AND SAND** / Rouben Mamoulian 1941
31 Salı	/ 14.00 - 19.00/	**DON KİŞOT / DON QUIXOTE** / Grigori Kozintsev 1957

Sinematek Üyeleri :

— Ticarî sinemalarda görülmesine imkân olmayan filimleri görebilirler.
— Kitaplıktan yararlanırlar.
— Açık oturumlara, konferanslara, tartışmalara katılırlar.
— Filimler veya sinemayla ilgili belgeler üzerinde araştırma yapmak isterlerse Sinematek'in kendilerine sağladığı imkânlardan yararlanırlar.
— Sinema sanatı ile ilgili bütün soruları cevaplandıran bir kurumun imkânlarına kavuşurlar.

Sinematek'e üye olmak için :

— İki vesikalık fotoğraf vererek üyelik dilekçesini doldurmak.
— Yıllık ödentiyi ödemek (bu ödenti, öğrenciler, öğretmenler ve kol işçileri için 50.00 TL., öğrenci olmayanlar için 120 TL., üye eşleri için 60 TL. dir.) yeterlidir.

Sinematek Gösterileri :

— Pazartesi hariç hergün 14.00 - 16.30 - 19.00 - 21.30 da yapılır.

Sinematek'in Adresi :

Türk Sinematek Derneği, Sıraselviler Caddesi, No : 65 Taksim
Tel. : 49 87 43. Üyelik işlemleri : 10.00 - 21.30 arasında yapılır.

Ön Kapak / Erkal Yavi

FİLİM 72 / Türk Sinematek Derneği'nin yayın organı olarak ayda bir yayınlanır / Sahibi Türk Sinematek Derneği adına Onat Kutlar / Yazı İşleri sorumlusu : Ömer Pekmez / Bu sayıyı hazırlayan : Nezih Coş / Dergide yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir, dergiyi bağlamaz / Yönetim Yeri : Türk Sinematek Derneği, Sıraselviler Caddesi, No. 65 Beyoğlu, İstanbul / Tel : 49 87 43 / P. K. 307 Beyoğlu / Dizgi ve Baskı : Lâtin Matbaası / Baskı tarihi : 30/9/1972

SAYI : 26 **3 LİRA**

FİLİM GÖSTERİLERİ

MODERN KLASİKLER /

— **KANLI MEYDAN / BLOOD AND SAND** / R. Mamoulian 1941
— **PERDE AÇILIYOR / ALL ABOUT EVE** / J. L. Mankiewicz 1950
— **KAYBOLMUŞ ADAM / DER VERLORENE** / Peter Lorre 1951
— **KADER BAĞLAYINCA / THE DEFIANT ONES** / Stanley Kramer 1957
— **OYUN / GRA** / Jerzy Kawalerowicz 1969
— **KARA TOPRAĞIN TADI / SOL ZIEMI CZARNEJ** / Kazimierz Kutz 1969
— **DUVARIN ARDINDA / ZA SCIANA** / Krzysztof Zanussi 1971
— **VANYA DAYI / UNCLE VANYA** / Andrey Mihalkov - Konçalovski 1972
— **DON KİŞOT / DON QUIXOTE** / Grigori Kozintsev 1957

4. ALTIN KOZA ŞENLİĞİ FİLİMLERİ /

— **BABA** / Yılmaz Güney 1971
— **IRMAK** / Lütfi Ö. Akad 1972
— **KADIN YAPAR** / Zeki Ökten 1972
— **KARADOĞAN** / Yılmaz Duru 1972
— **KARA GÜN** / Bilge Olgaç 1972
— **SAHTEKÂR** / Ertem Göreç 1971
— **VUKUAT VAR** / Nejat Saydam 1972
— **YARALI KURT** / Lütfi Ö. Akad 1972
— **ZEHRA** / Yücel Çakmaklı 1972

CLAUDETTE COLBERT'E SAYGI GÖSTERİLERİ /

— **KAHRAMAN KADIN/THREE CAME HOME**/J. Negulesco 1950
— **VADİDE SEVİŞENLER / PARRISH** / Delmer Daves 1961

İLK GÖSTERİ DİZİSİ /

— **KUMAR VE ÖLÜM / FIVE CARD STUD** / H. Hathaway 1968
— **İTALYAN USULÜ SOYGUN / THE ITALIAN JOB** / Peter Collinson 1969
— **İKİLİ OYUN / JUSTINE** / George Cukor 1969
— **VALDEZ GELİYOR/VALDEZ IS COMING** / Edwin Sherrin 1970
— **PETROLCÜLER / LES PETROLEUSES** / Christian Jaque 1971

ÇOCUK SİNEMASI GÖSTERİLERİ /

— **LAUREL - HARDİ ARAMIZDA** / Derleme
— **1001 GECE MASALLARI** / Jack Kinney 1957
— **KÜÇÜK KAMBUR AT** / Bale filmi 1962
— **CANLI RESİM FİLİMLERİ**

KONFERANS /

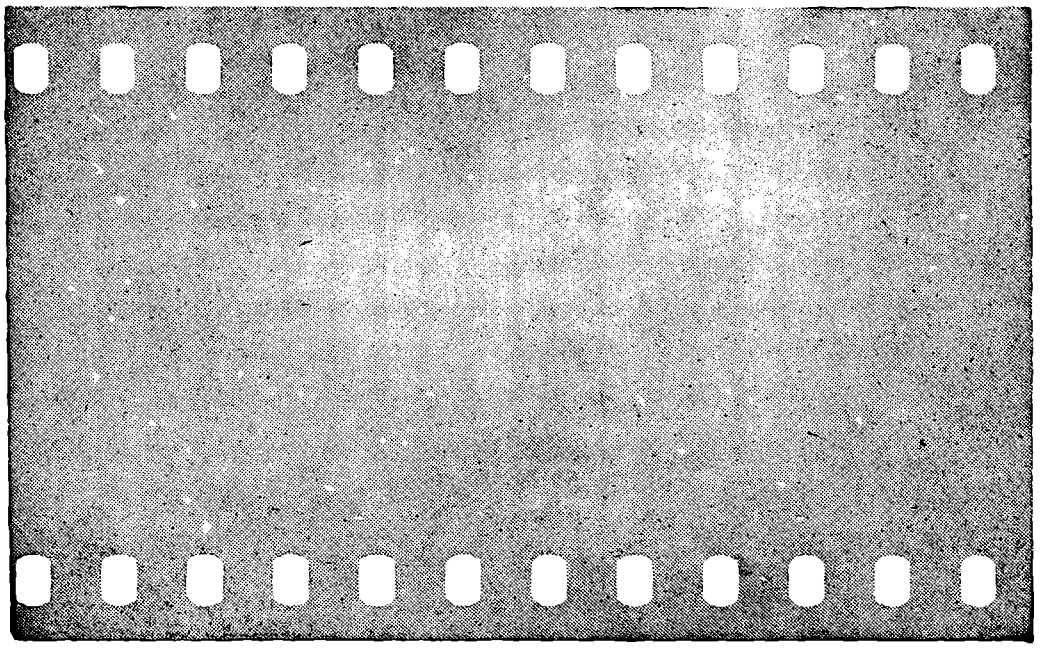
— 9 Pazartesi 18.00'de : **POLONYA SİNEMA AFİŞLERİ VE GRAFİK SANATI** / Mengü Ertel

SERGİ /

— **POLONYA SİNEMA AFİŞLERİ SERGİSİ / 10 - 25 Ekim**

film 72

SAYI 26
EKİM

PROGRAM 16. SAYFADADIR